

תוכניות

יחי החפשי!

מי הם ערביי אלג'יריה, המתקוממים נגד השלטון הצרפתי בארצם? האם הם טרוריסטים מנוולים, המחבלים ללא כל הצדקה ב... שלטון החוקי בארצם, או שהם מורדים, השואפים בצדק להשגת משלטה זרים? קול ישראל, כמו הממשלה שאותה הוא מייצג, לא יכול היה עד כה להכריע בשאלה חשובה זאת. משום כך הוחלט כנראה, לעת עתה, על חופשי הנראה: כל עורך חדשות ומתחם ביטוי הנראה לו, בהתאם לרגשותיו או השקפותיו הפוליטיות.

סוערת במיוחד היתה רוח החופש בשידורי החדשות של השבת שעברה: חדשות הצהריים, שנערכו על-ידי יצחק גולן, סיפורי בהתמרמרות עזה על "הטרוריסטים" בארץ ג'יריה, בעוד שחדשות שעה 7 בערב, באתר התקינה לשידור העורכת דינה גורן, נהגו כבוד והתאפקות ב"מורדים".

עובדה זאת היתה תשובה ניצחת לכל הטוענים, כאילו בקול ישראל אין חופש פוליטי וציוני די הצורך.

גלים קצרים

הסירה מפליגה תל-אביבה

ההקלטה הבאה של תוכנית הבידור שלנו שה בטירה אחת תתקיים בבית-ציוני-אמריקה בתל-אביב, בערב של יום ה' ה' ה' בארץ גוסט 1956, לאחר שבית הילד הירושלמי נוסף לתחומי החופשה באוניברסיטה. יש סגור לחופת הקבוצה, בתוספת דן אלמגור שתחבר את הפזמון על-רגל-אחת. תל-אביבים המעוניינים לראות, ולא רק לשמוע, יוכלו לרכוש כרטיסי-כניסה. . . שני המועמדים הקרובים ביותר לנסיעה להשתלמות בארצות הברית, במסגרת הסיוע הטכני, הם עורך יומן החדשות נדימון רוגל ורב-קריין משה חובב. . . הממשלה חזרה ודנה, מבלי להגיע לתוצאות, בהצעתם של בעלי-הון מקר מים ואמריקאים, המעוניינים להקים ביישובים ראל תחנת-שידור מסחרית, החשש העיקרי: קול ישראל לא יהיה מסוגל להתחרות בתחנה מסחרית, העלולה למשוך את מיטב השדרנים והמאזינים גם יחד.

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך שידורי השבוע הבא, ראויים לתשומת-לב מיוחדת:

● **בניחותא** (יום ו' 8.10 קול ישראל) — במסגרת גיגות דמוניות למלאת 3160 שנה למלחמת טרויה, המועברות כביכול על-ידי הקריין אלימלך רם, יוצגו שלושה מערכונים קצרים על בימת האמפי-תיאטרון הדמוני, מוקדשים לעבר, להנה ולעתיד הבין-כוכבי.

● **דארצ צבאי 1500** (יום ו' 8.10 קול ישראל) — גיורג בראט (נולד 1915) בצוואתו לשחקנים הממלאים תפקידים מסוימים במחזותיו (סבתו אחת את מבטאו של מלך בריטניה שעבר לכהן של המלכה אליזבת השנייה) גיורג החמישי, בו ראה מופת למבטא אנגלי צה. לפי בקשת אחד מחסידיהם של שו והמלך, יושמע בין השאר קטע מנאום מוקלט של גיורג החמישי בקשות אחרות שיהמלאו בתוכנית הערוכה ומוגשת בידי מרים תמיר: השואה של קטע מתוך פינגווין באמריקה לעומת הקטע המקביל בקומדיה המוסיקלית גברתי הנאוה, המבוססת על אותו מחזה, וכן דרשה של מטיף-דת חסידי.

● **אולפן למוע** (שבת) 5.45: קול ישראל) — נושא השיחה השנייה בסידרה שפינזה כפוחת תקופה הגותה הכללית והיהודית יהיה על האדם ואושרו. כל אדם שאושרו יקר לו ייחור.

● **במערכות העבודה** יום ב' 7.40: קול ישראל) — השיעורים בתוכנית זאת הפך כבר לשם-דבר אפילו בין תוכניות הרדיו בישראל, המנהלות תחרות קשה מאד על שידור התוכנית הבאות, המאיימות להט ביטע אותו בגלישיעמום:

אלופות השיעורים חוסר-העניין שבתוכנית, הנערכת על-ידי היועץ הפועל של ההסתדרות, גדול עוד יותר מבוועל היועץ הפועל בעצמו, והשינה שהיא משרה על המאזינים עמוקה עוד יותר משנתם של כמה מפקידי היועץ-הפועל, בשעות שאינם שותים תה.

אמנות

ציור

עצת הציבור

בנימין ברטמסר, בן החיים הקטן מרובע העוני בורשה, שכב שעות ארוכות על מיטתו והסתכל בחבלי הכביסה. באור הירח הקלוש לבשו הכבשים, בעיני הנער בן ה-11, חמש, צורות שונות ומשונות. מכנסים אדום מים הפכו ראש ילד; חולצה ישנה, שלבש את אמול, הפכה בובת-ענק שהדריכה את שנתה.

מאז עברו קרוב ל-20 שנה. הכבשים התייבשו מומן, אך מראם לא נשכח מוכרון הנער. בשבוע שעבר הציגם בשורת תמונות בגלריית צ'ימרינסקי בתל-אביב.

**דמות הרעב.** עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברחה משפתת החיים ברטמסר ל-



"ילד ורד" של ברטמסר כביסה מימים עברו

רוסיה. היא עברה את כל רחבי רוסיה, השתקעה בהרי האורל. להורים היה מסע בריחה זה מסע אימים. לבנימין הקטן היה זה הדבר היפה ביותר בחייו. הוא פקח כל הזמן את עיניו לרוחה, בלע את כל מרי-אות הנוף והאנשים השונים שנראו לו ככחלום.

החלום הגיע לקצו עם גיוס האב לצבא האדום. האב נשלח לחזית, האם עם בנה ובתה היו נתונים לרעב מתמיד. בנימין ובר-הסלר, בשעה שצייר בשעורי הציור בבית-החפר, העלה על הניר את דמויות הרבות ומראות ילדותו.

בארץ החל בנימין לעבוד בצינורגרייה, בהכנת צילומים להפסטה. אולם הוא לא פסק לצייר. יום יום אחז העבודה היה מת-בורד בחדרו הקטן, מעלה על הבר דמויות שונות. לרוב, היו אלה דמויות-אימים לעגני יות ודמויות מחיי הילדות.

את הארץ הכיר רק בהיותו בצה"ל. או גם החל לצייר את נופה. כי צבעי הארץ על הארץ הרב הנופע מהם החלו להקלט בו והפכו לחלק ממנו.

עדיין, לא ניכרת כל שיטה בציוריו של ברטמסר, אם כי כוללת בהם ההתמסרות בכל הלב והכשרון. לעתים נדמה כאילו המצייר הוא ילד מגן ילדים ולעתים נדמה כי הצייר הוא זקן שבענייניו ואת-כוחות. כשנשאל בנימין מה רצה בתערוכתו, ענה בפשטות: "איני יודע אם ציורי הוא טוב. לא היה איש שיעצן לי. החלטתי לכך שצופי התערוכה יהיו אלה אשר ידריכו אותי ב"המשך עבודתי, כי עדיין אני מחפש את דרכי בציור. לעת עתה הדבר היחיד אשר אני יודע הוא כי עלי לצייר."



אתם צריכים כנראה לאהוב אותי מאד, אם אתם כותבים אלי בימים שרובים אלה. גם אני אוהבת אתכם. עובדה ש' אני מפרסמת את מכתביכם, למרות שעל שפת הים, היום הרבה יותר נעים ויש לי בגד ים חדש.

כל עוד בלבב

מכתב השבוע הוא של (981/993). "מדי שבוע בשבוע את חוזרת על כך שנמאס לך לקרוא מכתבים משע" ממילים הדומים זה לזה בנספח: שני חיילים קרובים הרוצים להכניס לבנות כמה הם פייטרים וכמה זה קשה וחי לוצי וכו', או סטודנט הרוצה להתכתב עם נערה שתהיה מוכנה להתעניין בו ואנטימולוגיה טרנססוקלית. מלבד זה כולם בחורים נחמדים ועליונים, אוהבי חיים, חובבי מוסיקה קלאסית וקלה, ג'אז, קולנוע, תיאטרון וספרות, פלאפל, חומוס וטיוולים. ולכן הם מעוניינים לכתוב עם בנות בלתי סלוגניות וכו'.

"לכן גם היו לי היסוסים רבים לפני שנגשתי להשתתף במפעל הפיס של העולם הזה — איך להסביר בצורה מקורית שאני רוצה, לא פחות ולא יותר מאשר בערך אותו משהו שכל המספרים הנ"ל רוצים.

... לעזאזל — אין שום דרך שאינה משעממת שבה אפשר למסור עובדות פשוטות ומשעממות, למשל, שאני בן 21, בוגר בית-ספר תיכון, משוחרר מן הצבא ואחז ששיפשוטי ושיפשוטי של סמל תיים וחצי תחת השפעת הארום שלי סמל חייר... אני אמנם רמתגני, אך עירי האהובה אינה זוכה לראות את פני אלף המשך יום וסוף בחלק הדרומי של ארץ-הנומן אני עסוק בחילק הדרומי של ארץ-הקטנטנות..."

"... אני צבר חמוד ועוקצני שלא יצא אף פעם מגבולות הארץ — אם לא ניקח בחשבון מספר קילומטרים פה ושם שבין כה וכה יהיו פעם שלגו. אני חובב שחיה, מוסיקה קלאסית ור-קלה, סרטים של צ'ארלי צ'אפלין, ספ-רות, עתונות — זהובה בעיקר. אני שונא עניבות, שפמים, זקנים, סנובים. אם לומר את האמת, אינני אוהב גם עקבים גבוהים, אודם שפתיים, צפרניים ארוכות, ריקודים, בתיקפה. אבל זה צריך להישאר סוד בינינו, כי אינני רוצה שאותה נערה שתהיה לכתוב אלי, תירטע בגלל כמה נסטימטרים של עק-בים, או מילימטרים של צפרניים.

"אם יש צורך, נוסף לכל הסיפור דלעיל, גם בתיאור מוחשי יותר של דמותי — בבקשה: המשטרה עוד לא מתפשת אותי. גובהי: בינוני. שיער: חום-בלונדי. עיניים: כחול-אפור-ירוק. מד-בר עברית ואנגלית וגם קצת אידיש ור-ערבית. נראה לאחרונה לבוש מכנסים וחולצה ונועל נעליים... רותי, אם ה' מכתב הזה לא יביא לידי תוצאות חיוביות, כלומר, נערה שתהיה מוכנה לכ-תוב לי לפחות פעם בשבוע — או אני מתרה בכך שאוסיף להפגין אותך בעוד מכתבים כמו זה כל עוד בלבב פנימה וכל עוד תמשיכי לספל במדור מכתבים לרותי."

מאד אוהבת לצחוק

מכתבה של (981/994) הוא מאד עדין ואופטימי. היא מספרת לי, בפשטות, שהינה תלמידת שביעית בת 16. היא איננה יפה. אומרת היא, אפשר אפילו לומר שהיא מכוערת. איננה חמודה ור-איננה שנייה ונוסף על הכל היא גם בעלת מום. ואף על פי כן אין היא מתייאשת מן החיים, מבטיחה היא לי. היא מקוה שיימצא בכל זאת מישהו שירצה לכתוב אליה. אף על פי שהיא כוננתי למקרה שלא אקבל תשובות. על זה שירצה לכתוב לה, להיות בוגר תיכון או עדיין לומד בה, ובעל חוש הומור ("אני אוהבת מאד לצחוק"), הוא

איננו מוכרח להיות יפה. העיקר שהיה בעל אופי טוב.

לא רוצה בלונדי

אומר שאין לו כל הצדקה להתפאר בתואר של חייל קרבי אמין, כיון שאין הוא כזה. הוא, פשוט, חייל ביחידה בלתי קרבית, נער בודד שהמון זמן ברשותו ואין לו מה לעשות בו. הוא רוצה לקחת שנערה בת 17-18 תכי טוב אליו. טוב יהיה אם תהיה חיפאית ובעלת הופעה נאה. אין הוא רוצה לא בבלונדי ולא בכחולת-עיני. נערת חלומותיו חלית לבזוג בקרבה את הנטייה לריקודים עממיים וסלוגניים, אהבת מוסיקה מבלי להכריז בקול ר-לנקוב בשם כל יצירה שהיא שומעת.

נכון מה שמספרים?

לפני החופש הגדול, ישוב תלמידי שביעית הומנית בבית-ספר תיכון מסוי י"מ, הספחו את דעתם מן הבחינות ור-דיברו על מדורי. שלא תאמרו שאין לי השפעה על יציוב הדור. וכן, ובכנה אמר (981/996) שכל המכתבים שאני מקבלת הם רק מסלג-מטים משני המינים.

לפיכך יוצא (981/996) בקריאת התי-גרות ואומר שהוא רוצה להיחזק אם אמנם משתתפות נערות נאות ופקחיות במדור. הוא מומין כל בת הרואה את עצמה יפה ופקחית, להתקשר אתו. הוא אפילו מבטיח לשלוח תמונה.

שופעות עיניה אור ירוק

משום שיש לה עינים ירוקות, מכנים אותה בשם איזמורד. היא (981/997) חיתכה והחיתה עד שהריבה עוז לכי-תוב אלי, "נכנס לה יתוש". ובכן, אחרי שהיתוש נכנס וזומזם באוזנה את שמי היא נזכרה שבועות ארוכים התיכנס עם בחור בן 22, צעיר, ריחיה התיכנס שלה, כלומר גבוה ובהיר עין, רחב אופק ומעניין.

האיזמורד היא בת 20, מתענינת — נכון — במנות ובאסוף בולים. מעל לירוק עיניה מתנוסס שיער ברונטי.

רק בי, רק בי, יחפוז

מי רוצה לכתוב אל אחד שכותב שי-רים כאלה (981/998), למרות שהם מכור-ונים אליו? לרותי שיר קצר מבב אולי יעביר כאב אוהב חודשים רבים במכתבים אחפש בחורה כלבבי ביניהם אבקש לא אין אליו לא אמצא בורו ודיו וכאן, רק כאן נעוץ הקוץ, רק בך, רק בך אחפוז.

לצנחנים בלבד

(981/999) מאוהבת בצנחנים. היא מתה להתכתב עם אחד בלונדי עיני-תכלת לא נמחר ולא עולם. וזו היודעת כל כך את רצונה היא בת 16.5, תל-אביבית. ההתכתבות (או שמה היכרות?) דוחקת לה, כיון שהיא משתעממת ורק צנחן יוכל להפיג שעי-מום זה.

גילה

אמרי לו שבערו הימים הטובים והרומנטיים של מלחמת שניים בין-אב זועם ומחור נהב. אם חברך פוחד להתיצב בפני אביך הזועף יספר לני, ללא מורא וללא משוא פנים יסר לעני, כי את הדבר הנפלא ביותר מאז קליאופטר, הוא וכי ברצונו לשאתך — הרי שאין רה הולם את התיאורים הנלהבים שאת מרעפה על חשבוננו. כיצד יעשה זאת? מעולם לא עמדתי במצב דומה, אך אני מניחה שהדבר המתקבל ביותר על הדעת הוא לומר לו, אחרי פתיחה נימוסית כלשהי: "מר, אני מבקש לשאת את גילה". ואם הוא יקדיר מעט את גבותיו, ואי-פילו יאמר מילה או שתיים — לא ימות חברך מזה. בהצלחה.